Kremlin danışmanı: Erdoğan, Putin'in kırmızı çizgilerini aşmış olabilir

Posted on 30/10/2020

Azerbaycan-Karabağ ihtilafının tekrar hortladığı bugünlerde dünya liderleri ve yabancı basın Türkiye'ye odaklanmış durumda. Ne Ermenistan, ne de Azerbaycan'ın iddiaları, savaşa Türkiye'nin müdahalesi kadar önem teşkil etmiyor. Batı basınının önde gelen gazeteleri "Cihatçıların Suriye'den Azerbaycan'a Karabağ'da savaştırılmak üzere nakledildiği" iddialarına yer verdi. Tüm bu dikkatin sebebi, Suriye ve Libya'nın ardından Kafkaslara giriş yapan "paralı asker" gücünün yarattığı rahatsızlık hatta panik. Rusya başta olmak üzere dünya, göreceli bir stabilizasyonun var olduğu bu bölgeye yabancı bir savaş gücünün girmesinin akabinde oluşabilecek bir Türkiye müdahalesini kabul etmeyeceğe benziyor.

Son 10 gün boyunca, 30 yıldır ihlaller ile devam eden ateşkes boyunca görülmemiş bir çatışma süreci yaşandı. Buna tabir yerindeyse 1994'de biten savaşın "ikinci bölümü" yani İkinci Karabağ savaşı diyebiliriz. Savaş sürerken, en üstünde durulan konu Türkiye'nin hamlelerine Rusya'nın nasıl cevap vereceği. Devlet başkanı Putin'in, Erdoğan'a cevabının arka bahçesi saydığı Kafkaslar'da değil de Suriye'de gerçekleşeceği fikri güçlenirken, Rusya'nın sahaya inip inmeyeceği de merak konusu.

DÜNYA SÜRİYELİ PARALI ASKERLER İLE 2016'DA TANIŞTI

Türkiye'nin bu savaştaki pozisyonun anlamaya çalışırken son 4-5 yıldaki Türkiye dış politikasına göz atmakta yarar var. Erdoğan, Ağustos 2016'da sınır ötesi bir operasyon ile Türkiye'nin "Fırat Kalkanı'nı" başlattığında Suriyeli milis güçleri ve Türkiye ile olan yakınlıkları ilk kez dünya basının gündemine gelmeye başladı. Ücret karşılığı, Türkiye

komutasında savaşan bu güçler TSK'nın kan kaybetmemesini sağlaması açısından "anlaşılabilirdi."

Sayılar hakkında ilk başta kesin bilgi verilmezken, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı operasyonlarında oldukça önemli rol oynadığı anlaşılan bu paralı askerlerin sayısı binler ile ifade edilmeye başlandı. Türkiye ve paralı askerler arasındaki iş birliği bu güçlerin Libya'da kullanılmasına kadar uzandı. Erdoğan bu iki alandaki ilerlemesini bu güçler ile sağladı dersek abartmış olmayız. Türkiye'yi bu iki cephede başarıya taşıyan bir diğer önemli nokta ise, Türkiye'de üretilen İHA ve SİHA'lar oldu.

Özellikle Bayraktar TB2'ler savaşların "kaderini" değiştirmeyi başardılar.

DRONLAR VE CİHATÇILAR

Tüm bu bilgileri tazelediğimize göre, Azerbaycan'ın Karabağ'ı geri alma mücadelesinde aynı detaylar anlam kazanıyor. Türkiye üzerinden Bakü'ye, oradan da Karabağ sınır hattına transfer edilen olası paralı savaşçılar ve el altından Azerbaycan'a satıldığı düşünülen Bayraktarların da bu 3. cephede başarı getirme ihtimali bu denkleme göre olası.

Hesaba katılmayan tek şey bölgenin Rusya'nın arka bahçesi olması. Putin'in şüphesiz şu ya da bu şekilde Türkiye'nin değil bölgeye yerleşmesine, oralarda "at koşturmasına" hiç tahammülü yok. Sadece Rusya değil, ABD; İran ve AB ülkeleri için de bölgenin dengelerinin değişmesi karlı değil fakat tüm bu hengame içinde ellerine geçen en önemli koz "Cihatçıların bölgeye sokulma" planı oldu. Tabir yerindeyse Türkiye'yi sıkıştırmak için en uygun kısım bu paralı asker konusu.

FRANSA, RUSYA VE İRAN RAHATSIZ

Bugün Fransa'nın elimizde kanıtlar var dediği "Cihatçı transferi" hakkındaki ilk sinyaller Eylül'ün başında gelmeye başlamıştı. 1 Eylül'de Rusya'nın önde gelen gazetelerinden "Nezavisimaya Gazeta", Sultan Murad ve Hamza güçlerinin Azerbaycan'a gönderildiğini iddia etmişti.

24 Eylül'de Suriye İnsan Hakları Gözlemevi, Türkiye'nin Suriye'den çektiği 300 paralı askeri Azerbaycan'a gönderdiğini açıkladı. Çoğu Sultan Murad ve El-Emşad fraksiyonlarından oluşan Türkiye destekli Suriye grupların 300'den fazla savaşçısını Afrin kantonunun köy ve kasabalarından taşıdığı ve aylık 1500-2000 dolar ücret aldıkları belirtildi.

27 Eylül'de Suriye merkezli yayın organları 4000 kadar paralı askerin nakledildiğini iddia ederken, Ermenistan'ın Rusya Büyükelçisi de ellerinde bu konuda istihbarat bilgileri olduğunu açıklamıştı. Aynı günlerde Türkiye basınında da PKK'lıların Karabağ'a gittikleri, Ermenistan'ın bir savaş hazırlığında olduğu haberleri çıkmaya başladı. İki taraf da iddiaları reddettii.

ÇİHATÇILAR DÜNYA BASININ GÜNDEMİNE DÜŞTÜ

Çatışmaların başladığı 28 Eylül'den bir gün önce Reuters'ın "İki savaşçının itirafı: Türkiye Suriye'deki savaşçılarını Azerbaycan'a desteğe gönderiyor" başlıklı haberi ise dünya basınına bomba gibi düştü.

The Guardian, Times, CNN, NY Times, Foreign Policy, DW, Washington Post, Jerusalem Post, France 24, başta olmak üzere hemen hemen tüm batı basının yanı sıra, Rusya ve Arap dünyasında da "Suriyeli savaşçıların Türkiye tarafından Azerbaycan'a gönderildiği" haberleri ve savaşçılar ile yapılan söyleşiler yayınlandı.

Basının yanı sıra, en büyük tepkiler Rusya başta olmak üzere Fransa ve İran'ın yaptığı resmi açıklamalar ile geldi. Rusya Dışişleri Bakanlığı "Dağlık Karabağ'da yaşanan çatışmalara Suriye ve Libya dahil olmak üzere dışarıdan yasa dışı silahlı grupların gönderildiğini" bildirmiş, tüm ülkeleri, "yabancı terörist ve paralı askerlerin çatışmalarda kullanılmasını önlemeye" çağırmıştı.

Fransa Cumhurbaşkanı Macron ise Avrupa Birliği zirvesinde yaptığı açıklamada, "Suriyeli cihatçı grupların Dağlık Karabağ'a yerleştirildiği" yönünde istihbarat raporları bulunduğunu belirterek Ankara'dan konuyla ilgili açıklama talep etmişti.

RUS İSTİHBARATI SERT KONUŞTU

6 Ekim'de Rusya Dış İstihbarat Servisi (SVR) Başkanı Sergei Naruşkin'in Kafkasya'yı Dağlık Karabağ'daki silahlı çatışma bağlamında terör örgütleri üyeleri için bir sıçrama tahtasına dönüştürme olasılığından endişe duyduğunu açıkladı. Bu açıklama daha önce Rus yetkililerin yaptıkları benzer açıklamalardan daha sert ve kapsamlıydı.

Naruşkin "Karabağ'da bir mıknatıs gibi alevlenen silahlı çatışma, çeşitli uluslararası terör yapılarından militanları çekiyor. Transkafkasya'nın, militanların daha sonra Rusya dahil komşu devletlere sızabilecekleri, uluslararası terör örgütleri için yeni bir sıçrama tahtası haline gelebileceğinden endişelenmemeliyiz. SVR'de bulunan bilgilere göre yüzlerce hatta binlerce radikalden bahsediyoruz" dedi.

Aynı gün, Rusya Devlet haber Ajansı RIA Novosti, Dağlık Karabağ'da Suriye'den 93 cihatçı paralı askerin öldürüldüğünü, 53 paralı teröristin cenazesinin ise Suriye'ye gönderildiğini yazdı. Suriye muhalefetinin kaynaklarına dayandırılan habere göre geçen hafta 430 cihatçı paralı askerden oluşan üçüncü grubun Dağlık Karabağ'daki çatışma bölgesine gittiği de belirtildi.

Ermenistan kaynakları paralı askerlerin Azerbaycan'ın Fuzuli rayonunda bulunan Horadiz kentinde bulundurulduğunu iddia ederken, bazı Rus haber portallarında kaynak belirtilmeden "paralı askerlerin" Ruslar tarafından hava saldırısı ve farklı metodlar ile yok edildiğini iddia edildi.

Bunlara paralel olarak Erdoğan'ın müdahil tavrı yine basına yansıdı. İngiliz Times gazetesi, Dağlık Karabağ'da Ermeni ve Azeri güçlerinin çatışmasını ele aldığı başyazısında bölgede çıkan çatışmanın giderek kötüleşebileceği yorumunu yaparken, Erdoğan'ın mevcut çatışma iklimini körüklediğine dikkat çekti.

Bloomberg'de yayımlanan haber-analizde vurgulanan "Erdoğan, Putin'in sabrını zorluyor, cihatçıların gönderilmesi ile kırmızı çizgi aşılmış olabilir" fikri gündeme yerleşmekle kalmadı, savaşın gidişatı hakkında da ipuçları verdi. Putin'in bölgede ABD, AB hatta Çin'in bile müdahil olmasına tahammülü olmadığının altı çizilen analizde, Erdoğan'ın, Rusya'nın mesajlarını doğru anlamadığı iddia edildi.

ERDOĞAN PUTİN'İ RAHATSIZ EDİYOR

SVR Başkanı Naruşkin'in sözlerinin ardından Rusya Bilimler Akademisi'nde Uluslararası İlişkiler Enstitüsü Başkanı ve Kremlin danışmanı Alexander Dynkin'in sözleri de oldukça etkiliydi.

Erdoğan'ın, Putin'in sabrını zorladığını ve Putin'i her geçen gün daha da rahatsız ettiğini söyleyen Dynkin, Suriyeli militanların Azerbaycan'a gönderilmesinin, kırmızı çizginin aşılmış olabileceği anlamını taşıdığını, Putin ve Erdoğan arasındaki ilişkinin dengesini bozabileceğini düşünüyor.

Rusya'nın aba altından sopa salladığı bu günlerde, Erdoğan'ın TBMM'de yaptığı konuşmada,

Minsk Grubu'nun diğer üyeleri olan ABD ve Fransa'nın yaptığı ateşkes çağrısını eleştirdiğini düşünecek olursak, işlerin gerildiğini daha net görebiliriz. Dışişleri Bakanı Mavlüt Çavuşoğlu'nun "Azerbaycan'ın talep etmesi halinde Türkiye'nin daha fazlasını yapabileceğini" sözleri ise ateşi daha da harladı.

Dünya şu anda, Erdoğan'ın savaşa paralı askerleri transfer etmesi iddiasına ikna olmanın yanı sıra Minsk Grubu'nun çalışmalarını saf dışı bırakmak istediğini görüyor. Ancak, bu güçler için Erdoğan'ın Libya, Suriye ve Doğu Akdeniz'de güç inşa etme stratejisinin Kafkaslara taşınmasının kabul görür tarafı yok. Anlaşılan o ki, Türkiye'nin bölgede önünü kesmek için en kestirme yol "Cihatçıları Kafkas'a taşıma" hamlesi üzerinden Türkiye'ye karşı cephe alınması olacak.

Kaynak: kronos34.news